

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino



T R S T - 28. julija 1983
Leto XXXV. - Štev. 13
Petnajstdnevnik - Quindicinale
Abbon. postale - Gruppo II/70
300 lir

V Trstu so možne napredne uprave a jih nekateri očitno ne marajo

Volilni potres je v Trstu zamajal temelje dosedanjih političnih zavezništev. Na krajevni ravni poražena Lista za Trst in na splošno ošibljena krščanska demokracija (v kateri so se tudi spremenila notranja razmerja) nimata več skupnega jezika. Poleg tega pa so se razšli listarji in «laiko-socialisti». Po odobritvi proračunov (kar omogočata KD in SSK s svojimi vzdržanimi glasovi) bosta odstopili pokrajinska in občinska uprava inž. Rossija in odv. Claricija.

Vse se torej začne na novo. Iz diskusij v obeh svetih, pokrajinskem in občinskem kakor tudi iz srečanj med strankami jasno izhaja, kar navajamo v nekaj kratkih sintetičnih stavkih.

Lista za Trst je bila na volitvah poražena in zrahljana. Zavedala se je, da ji oblast ne prija, saj ni bila sposobna voditi krajevnih uprav. Vrniti se hoče v čase nebrzdane demagogije in zgolj propagandistične dejavnosti. Skratka, imeti hoče roke za vse špekulacije, s katerimi si je pridobila zaupanje najbolj naivnih slojev tržaškega prebivalstva. Prve znake tega zadržanja smo že občutili med razpravo v občinskem svetu, ko si je Cecovini izmislil «tajne pro-

tokole osimskega sporazuma», po katerih naj bi Italija «prodala» Trst Jugoslaviji... S temi lažmi in podobnimi pogruntacijami namerava Lista nabrati novih sil za politične spopade, ki jo čakajo v bodočnosti, sicer bo (kot upamo) izgini-la kot lanski sneg. Od tod, torej, sklep njenega notranjega referenduma in razprave na skupščini njenih članov. Velja pa tudi poudariti, da se je LpT odrekla zavezništvu z demokristjani, ker je bil v vrstah KD poražen njen miljenček Tom-besi. Nehalo se je idealno sozvočje z demokrščansko desnico, sporazum z onimi, ki so sklenili osimske dogovore pa je bil za Listo neprebavljiv.

S tem, da je LpT zapustila odbore in prešla v opozicijo, se torej začne nova faža tržaškega političnega življenja. Zaprt je oklepaj, ki so ga volilci odprli poleti 1978, ko so dali Listi možnost, da oblikuje Cecovinijeve odbore.

Če upoštevamo, da sta LpT in MSI iz-ven igre, pada odgovornost za izvolitev novih občinskih in pokrajinskih odborov na ostale demokratične stranke: KPI, PSI, PSDI, PRI, PLI, SSK, MT in KD.

Objektivno velja, da so komunisti in demokristjani nezdružljivi v skupnem

upravljanju, saj predstavljajo alternativni sili. Zato lahko ugotovimo, da sta aritmetično možni dve rešitvi. Prva vključuje komuniste, druga demokristjane. V prvem primeru bi bile možne krajevne uprave na osnovi dogovora med KPI in laično-socialistično skupino (torej KPI, MT, PSI, PSDI, PRI, PLI, SSK, skupaj 23 svetovalcev), ali pa levosredinske uprave med KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in SSK (22 svetovalcev). Obe možni koaliciji bi bili manjšinski, kot so bili manjšinski vsi občinski odbori v zadnjih petih letih. Ni v tem problem, pač pa v drugem vprašanju, ki ga lahko zastavimo sila preprosto: «Katere politične sile lahko izoblikujejo skupen upravno-politični program, ki naj omogoči demokratično obnovo v Trstu in obenem porazi reakcionarne sile?» Za nas je odgovor preprost: lahko bi oblikovali napredne krajevne uprave, ki bi se nato v občinskem in pokrajinskem svetu soočale z demokristjani in LpT ob posameznih problemih. KD in LpT bi bili prisiljeni vsakokratno izbirati, na kateri strani so, katere rešitve zagovarjajo.

Vemo, da bodo nekateri takoj rekli, da zahtevamo preveč od KD in LpT. Zakaj? Mar nismo komunisti desetletja bili v opoziciji in smo kljub temu konstruktivno prispevali k vsaki rešitvi, ki se nam je zdela pravilna? Naj, enkrat toliko, poskusita opozicijo in nujnost konstruktivnih izbir tudi KD in LpT.

Vse to je res, toda prav tako drži, da se laiko-socialisti nočejo odtrgati od demokristjanov. Nimajo očitno poguma, ki ga imajo socialisti, socialdemokrati, republikanci in drugi v vseh velikih italijanskih mestih, pokrajinah in deželah, kjer se oblikujejo zavezništva samostojno, brez zunanjega pogojevanja. Pri nas ni tako. PSI in laični predstavniki barantajo lastno avtonomijo za mesta v deželni upravi, s katerimi jih izsiljuje KD. Zato tudi odklanjajo misel na napredne uprave v Trstu, pa čeprav bi to pomenilo npr. socialističnega župana, prvega v vsej tržaški zgodovini.

Napredne uprave bi pomenile tudi novo politiko do slovenske manjšine v Trstu. Kljub temu pa se tudi SSK zanje ne zanima, saj je (kot kaže) dokončno izbrala svoje mesto pod krilom KD.

In vendar je to edina možnost, da se Trst izvleče iz krize in obenem dokončno stre desnico, ki je začela dvigati glavo po letu 1978. Komunisti smo



TPPZ «Pinko Tomažič» je na zaključnem večeru festivala izvedel svoj 300. koncert.

Vse objavljene slike so z letošnjega pokrajinskega festivala komunističnega tiska (foto (D. Križmančič))

prepričani, da bi napredne uprave tudi v enem samem letu dejavnosti dovolj jasno sporočile tržaški javnosti, katere so možne spremembe in kakšno je vzdušje, ki ga je mogoče uresničiti z obnovo protifašistične in demokratične enotnosti, prijateljstva med sosednjimi narodi, ovrednotenjem kulturnega in jezikovnega pluralizma v mestu. In, ne nazadnje, bi Trst z levičarsko upravo dobil pomembnejše mesto v okviru celotne dežele Furlanije - Julijske krajine, saj bi morali z njim voditi računa vsi, medtem ko je sedaj le «privesek» in «nebodigatreba».

Ne bo tako. Trst se ponovno vrača k starim formulam leve sredine, ki jo bo vnaprej pogojevala Lista za Trst. Njen voditelj Cecovini je že povedal, da je pripravljen iz opozicije sodelovati z levo-sredinskimi upravami, pod pogojem, da sprejmejo listarska programska načela in da odklonijo vsakršno sodelovanje s komunisti. Skratka, novi levosredinski upravi (z demokrščanskim ali socialističnim vodstvom) bosta morali izbirati sogovornika: ali KPI, ali Listo. Glede na dosedanja zaveznitva si lah-



ko predstavljamo, da bo dialog stekel prav med njimi.

KPI bo v tem primeru ostala v opoziciji, delala za demokratično alternativo

«melonom» in demokristjanom, za možnost, da dobi Trst na prihodnjih upravnih volitvah napredno vodstvo in tako spremeni tok svoje zgodovine.

Craxijevi grenki zalogaji...

Poletje je doseglo svoj vrhunec, milijoni ljudi se odpravljajo na počitnice. Italija pa preživlja pomembne politične trenutke, čeprav se zdi, kot da niso vladajoče stranke razumele lekcije volilcev. Delajo, se kot da se jih stvar ne tiče in da lahko spet zaigrajo na staro muziko.

V Rimu se snuje nova (oziroma «stara») vlada. V njej bodo predvsem demokristjani, nato še socialisti, socialni demokrati, republikanci in liberalci. Stara petstrankarska valada, v kateri bo igrala KD glavno violino. Za «lepoto» spremembo pa ji bo predsedoval socialistični tajnik Bettino Craxi. Nadejal se je, da ga bodo volilci poslali kar naravnost v palačo Chigi, ker pa se to ni zgodilo, potrebuje pomoč. Porivajo ga demokristjani, ki niso od muh in dobro vedo, da se jim to splača.

Tuji komentatorji, ki gledajo na naše razmere z določeno distanco in torej bolj objektivno, ugotavljajo namreč, da KD prepušča socialističnemu predsedniku vlade najbolj nepopularne ukrepe. Kajti Craxi bo moral jeseni sprejeti sklep o namestitvi ameriških jedrskih raket na Sicilijo, pred tem pa bo morala njegova vlada sprejeti nove stabilizacijske ukrepe za kakih 20 tisoč milijard lir. KD je že dala vedeti, da bo vsilila novi vladi «svoj» gospodarski program se pravi program varčevanja na koži delovnih ljudi. Ta program bo tembolj strog, ker ve, da bo račun zanj plačal pri jav-

nem mnenju socialist Craxi kot predsednik vlade. Enako velja za rakete, ki jih bo moral Craxi nameščati na Sicilijo, medtem ko se v Evropi že organizira novo pacifistično gibanje, ki zahteva pospešitev ženevskih pogajanj med ZDA in SZ.

Craxi sili k predsedstvu vlade, ker je to njegov življenski cilj, toda socialisti se že sprašujejo, ali je njegova politika pravilna. Znano je, da so mnogi zahtevali, naj bo jeseni izredni kongres PSI. Na tem kongresu naj bi opravili obračun Craxijeve politike in uspehov (oziroma neuspehov), ki jih je žel v teh letih. Kajti drži, da je PSI napredovala na državnozborskih volitvah, podrobna analiza pa nam pove, da je PSI najbolj napredovala v Kalabriji, v Kampaniji, v Apuliji, torej deželah, kjer vodijo stranko Craxijevi najostrejši kritiki, kot sta De Martino in Mancini. Medtem ko je PSI doživela pravo volilno katastrofo v Milanu in severni Italiji, ker je Craxi imel največji vpliv.

V socialističnih vrstah se tudi sprašujejo, kako je mogoče popuščati na tak način demokristjanom, ki so glavni poraženci na junijskih volitvah. (Nekaj takega bi se morali vprašati tudi socialistični volilci pri nas, ki so v deželnem svetu Furlanije Julijske krajine priznali demokristjanom toliko oblasti, kolikor je niso imeli v zadnjih 20 letih). Mnogi se tudi sprašujejo, zakaj je

Craxi z nekaj besedami likvidiral predloge bivšega ministra Formice o «drugačni vladi», ki naj bi pripravila pot k alternativni in Lombardija, ki je zahteval, naj bi se Craxi sporazumel s komunisti vsaj glede raket na Sicilijo.

To so protislovja, ki ostajajo odprta tudi preko poletnih počitnic. CK KPI je te dni poudaril, da ostaja naša linija nespremenjena. Nasprotujemo Craxijevega predsedstva vlade, ker v resnici deluje kot «talec» demokristjanov v okviru stare vladne koalicije. Pa tudi zato, ker ne verjamemo, da bo ta nova vlada spreminila stvari. Najbrž se bodo spet začeli prepirati med seboj, v parlamentu pa ne bo imela zadostne podpore. Prej ali slej bo tudi zanjo prišel klavrn konec in tedaj se bo spet postavilo aktualno vprašanje demokratične alternative, se pravi vlade brez KD. V parlamentu obstaja teoretična večina brez demokristjanov. Izbira socialistov pa je ključnega pomena. Komunisti smo potrpežljivi. Iz opozicije bomo opozarjali na vse probleme italijanske družbe, širili bomo enotno osnovo družbenih sil, ki se zavzemajo za resnično spremembo političnih razmer. Vemo, da nastaja v teh poletnih dneh zelo trhlja vladna koalicija, ki ji je usojen skorajšen neuspeh. In najbrž bo tudi ta neuspeh, morda že po novembrskem izrednem kongresu PSI, nova lekcija in nov korak na poti demokratične alternative.

«San Gennaro, t'ho fregato!»

Najbrž se spominjate neapeljske anekdote o ribiču, ki ga je sredi morja zajel močan vihar. Pokleknil je v barki in na vse kriplje klical k San Gennaru, zavetniku iznajdljivih prebivalcev pod vulkanom, naj mu reši življenje, saj ima de-vetero otrok in, kaj bi sirote brez njega.

Ribič se je še zaklinjal. San Gennaru je obljubil, da mu bo zgradil kapelico na križišču pred hišo, če mu reši življenje. Tedaj se je vihar pomiril, zadnji močan val pa je vrgel barko z ribičem na kopno. Tedaj je poskočil, se obrnil proti morju in naredil z ukrivljeno roko znano vulgarno gesto: «San Gennaro, t'ho fregato...» Jasno, da ribič ni izpolnil zaobljube. Na kopnem je pozabil na jadikovanje in molitve.

Na to zgodbo smo se spomnili med prelistavanjem časopisov in izjav voditeljev «Slovenske skupnosti» po objavi junijskih volilnih izidov. Po dveh mesecih jadikovanja in tarnanja, «vsak čas bo po nas, pomagajte», se jim je spet vzbudila oholost, ki nima nič skupnega s samozavestjo. Spet so začeli žaljivo obravnavati «italijanske vsedrjavne stranke», poudarjati, da so si nove glasove pridobili kar sami, s svojo premočrtnostjo, treznostjo in načelnostjo.

Spomnimo se, kako je bilo prve dni volilne kampanje. Voditelji SSK niso klicali na pomoč neapeljskega zavetnika, pač pa predsednika SKGZ Raceta. Stalno so poudarjali izrečene besede na openskem občnem zboru SSK, da je «izvolitev deželnega svetovalca SSK zadeva vse slovenske manjšine». Na zborovanjih in v letakih so poudarjali, da grozi SSK izginotje in da bi v tem primeru «bili zaman vsi naporji za globalno zaščito» (glej KG).

Bili so plat zvona. Na pomoč so prihiti vsi, začeni s «Primorskim dnevnikom», ki je kot enotno glasilo vseh Slovencev večkrat podčrtal pomen prisotnosti svetovalca SSK v deželnem svetu. In to niti ni vse. Med Slovenci je naraščalo vzdušje «narodne solidarnosti», kateri se nismo izneverili niti komunisti, ki smo večkrat poudarili, da nam je potrditev slovenske prisotnosti v deželnem svetu enako važna, naj gre za svetovalca SSK ali za oba naša slovenska svetovalca. (Zabeležiti moramo, da te «solidarnosti» ni čutila SSK, ki ji ni bilo mar, ali bomo Slovenci imeli svojega predstavnika v parlamentu. Javno se za Grbčevu niso izrekli niti enkrat, medtem ko je «Katoliški glas» delal propagando demokristjanu Coloniju v Trstu in Rebuli v Gorici).

Prav na koncu so se oglasili «laiki» v SSK, ki so potegnili na dan vsemogoče

izjave Miloša Budina, Borisa Iskre, Raceta in ne vemo še koga. Šlo je za iztrgane stavke, vendar tudi to razumemo. Konec koncev jih nismo napadali, čeprav bi lahko povedali marsikaj. Tudi to, da nima nobenega smisla igrati med volilnimi kampanjami vlogo «najradikalnejše opozicije», ko pa vsi vemo, da deluje SSK kot politični privešek levosredinskih koalicij v deželi in krajevnih upravah, torej sodeluje prav s strankami, katere najraje napada med volilnimi kampanjami.

No, volitve so mimo in voditelji SSK so zaigrali na novo struno. «Narodne solidarnosti» je konec, vse so naredili in zaslužili sami. Nikomur se ne bodo zahvalili, niti tistim, ki so jih med volilno kampanjo tolikokrat poimensko navajali. Pač pa so obnovili napade na «italijanske stranke». Tako daleč se spozabljajo, dan niso v svojem povolilnem komentarju v svojem glasilu SKUPNOST, omenili drugih izvoljenih Slovencev. Najbrž zato, ker bi morali priznati, da je številčno razmerje v škodo SSK. Kako naj napišejo, da je «velika zmaga» potrditev dr. Štoke, če pa sedita z njim v deželnem svetu še dva Slovenca (Iskra in Bratina za KPI) in če sedi v senatu Jelka Gerbec?

Najlepše je, če zamižiš in pozabiš nanje. Tudi zato, ker SSK jadra sedaj v nov objem z demokristjani in socialisti na deželi. Temu objemu je pripravljena žrtvovati marsikaj, tudi to, kar je naša manjšina že imela v vseh prejšnjih mandatnih dobah. Od ustanovitve dalje je namreč vedno bil Slovenec član predsedstva deželnega zbora Furlanije - Julijske krajine. V zadnji mandatni dobi je bil to Borski Iskra. Tokrat pa je na njegovo mesto bil izvoljen z glasovi nove koalicije predstavnik Liste za Trst Gianni Giuricin. Prejel je 18 glasov, medtem ko jih je naš kandidat Iskra prejel 16. Volitve so tajne, vendar računamo, da je zanj glasovalo 14 komunistov, katerim se je javno pridružil demoproletarec Cavallo. Za šestnajstega ne vemo. Eden izmed svetovalcev furlanskega gibanja zagotavlja, da je oddal svoj glas Iskri, svetovalec SSK pa previdno molči... Tako je, torej izpadel Slovenec iz predsedstva deželnega sveta. SSK pa upa, da bo za dokazano zvestobo novi levosredinski koaliciji dobila predsedstvo neke komisije (za odborništvo baje še ni dozorela, demokristjani pravijo, da morajo SSK «še naprej držati na špagci»), baje komisije za kulturo. Zakaj levosredinska koalicija dopušča petim strankam vstop v deželni odbor, Slovenski skupnosti pa ne, je vprašanje, na katerega bi morali odgovoriti oni sami. Konec koncev bi se

ne zrušil svet. SSK je namreč že večkrat dokazala, da zvesto sledi liniji KD, tudi v malenkostnih zadevah. V Trstu, naprimer, njeni izvoljeni svetovalci dosledno glasujejo tako, kot demokristjani. Tudi ko gre za proračune na pokrajini in občini, ki so sad političnega sporazuma med Listo in laiko-socialisti, katerim SSK ni prištedila pikrih primob.

To so pač politične izbire. Če gre volilcem SSK v račun tako zadržanje, je to njihova stvar. Svobodni so v svojih izbirah. Pač pa morajo vsi vedeti, da so tudi drugi Slovenci, ki ne mislijo tako in ostanejo raje v opoziciji, oziroma delajo za alternativo. Teh ni malo. Pravzaprav predstavljajo večino naše manjšine, pa naj bo to nekaterim prav ali ne.

In še zadnja misel. Vsi se spominjamo, kako omalovaževalno so se nekateri predstavniki SSK (predvsem prof. Lokar v tržaškem občinskem svetu) obregali ob protifašistično mobilizacijo naših ljudi po Krasu. Celo «Primorski» je bil prisiljen polemizirati s tem stališčem. Sedaj pa beremo v SKUPNOSTI tudi trditve, da je mobilizacijo pravzaprav organizirala SSK takorekoč sama.

«Pa še nekaj je pritegnilo naše ljudi, da učinkovito opravijo svojo volilno dolžnost», piše SKUPNOST, «odločnost SSK pri obsodbi zadnjih fašističnih provokacij v Bazovici, Proseku, Lonjerju in drugod po našem Krasu. Po vaseh so se zbirali vaški odbori in organizacije, krajevni predstavniki strank in seveda predstavniki naše Slovenske skupnosti. Povsod smo jasno povedali, da je treba naše spomenike stražiti pred sovražnikovimi napadi in da so odveč pomisleki, da s tem nasedamo fašističnim provokacijam in bojazen pred njihovim nasiljem... Na koncu poudarja SKUPNOST, da so se «mnogi somišljeniki in aktivisti SSK udeležili nočnih straž po vseh vaseh».

Tako SKUPNOST. Ne zanikamo, da so posamezni somišljeniki te stranke stražili spomenike, vendar nas spomin ne vara in se spominjamo, da je prav predstavnik SSK v Dolini predlagal, naj bi se ljudje zaprli v svoje hiše, zapri okna in bili plat zvona, dokler so fašisti v vasi. Ni Lokar trdil, da je vse to le špekulacija skrajnežev in da je treba stvarjem odvzeti dramatičnost? Iz pisanja glasila SSK se zdi, kot da so aktivisti lipove vejice priganjali ljudi stražiti spomenike, medtem ko so komunisti in drugi levičarji bili skriti pod posteljami «iz bojazni pred nasiljem». Moj Bog, celo Tartarin iz Tarascone, največji lažnjivec vseh časov, bi se zdrznil ob takih trditvah!

Rovtarji in Irneri: dvojna mera

V vroči julijski vročini, tik pred odstopom tržaškega občinskega odbora, je narasla napetost v Rovtjah, kjer naj bi porušili šest stanovanjskih hiš za avtocesto. Lastnikom je protokol vseh javnih ustanov, ANAS in razlaščenec jamčil, da bodo dobili v zameno za svoje domove občinsko parcelo, na kateri bodo zgradili nove hiše (najbrž vrstne). Sprijaznili so se s tem. Zgodilo pa se je, da krajevne uprave niso držale dane besede in da se morajo Rovtarji, ob podpori naše javnosti, spet boriti za spoštovanje sprejetih obvez. Odgovorni — deželni odbornik Rinaldi, občinski odbornik Jagodic in drugi — pa sedaj

valijo krivdo drug na drugega.

Ne bomo se spuščali v analizo tega, kar se je zgodilo. Rovtarcem in vsem Slovencem posvečamo samo opis zgovornega primera, kako zna tržaška občinska uprava hitro ukrepati, ko je "reba".

Velika tržaška zavarovalnica Lloyd Adriatico, ki je pokupila pol Trsta v zadnjih desetletjih, si je zaželela prostora za nov sedež svoje uprave. Njen lastnik je, mimogrede povedano, tisti Giorgio Irneri, ki je nekoč kandidiral za Listo za Trst. Pravijo, da jo tudi plačuje, vendar tega ne vemo zagotovo.

No, Irneri si je zaželel prostora za svoj

sedež. Tržaška občina ga je, tebi nič meni nič, našla takoj tam, kjer je nekoč stala tovarna strojev pri sv. Andreju. Nič zato, če so krajanji zahtevali, naj se tam uredijo šole, vrtci, družbena in športna središča... To bi bil luksuz, pravijo občinski upravitelji. Zato so tovarno lepo porušili, na njeno mesto bodo postavili upravno poslopje tržaške zavarovalnice. Da bi Irneri ne imel preveč stroškov bo občina zgradila tam tudi menzo, v katero bodo lahko zahajali Irnerijevi uradniki na toplo malico.

Mi jim želimo dober tek, saj niso Rovtarji, da bi jih Jagodici in Rinaldiji še naprej vleкли za nos...

Večer skupinske psihoanalize v Trstu

Na zadnji seji tržaškega občinskega sveta, ko je bil odobren proračun listarsko-socialističnega odbora (ki je nato odstopil, da bi utrl pot novemu, levosredinskemu) smo doživeli tudi trenutek skupinske psihoanalize tržaškega meščanstva. Zgodilo se je, ko je spregovoril svetovalec tržaškega gibanja Paolo Parovel. V svoj govor je namenoma vključil nekaj stavkov v slovenščini.

Bral je počasi, skoraj skandiral, vendar ga prve sekunde ni nihče prekinil. Preprosto zato, ker se nikomur ni zdelo sploh mogoče, da lahko Italijan govori v slovenščini. Šele, ko jim je to prešinilo mošane, so se zdubili. In še kako! Parovel je bil že pri tretjem stavku (govoril je o «kulturi omikanega sožitja»), ko je prvi zarjovel, kot ranjen bik tržaški trgovec, sicer pa odbornik Liste za Trst Sergio Salvagno. Bil je obseden, skakal je na svojem mestu, bil s pestmi po mizi in začel kričati, naj ga prekinejo... Za njim so povzeli vsi nacionalisti v Listi za Trst: Gambassini, Camber, Gabrielli, Hermet in drugi. Kričali so, ropotali, psovali. Pridružili so se jim običajni fašisti (tisti v vrstah MSI, da jih tako vsaj formalno ločimo od fašistov v LpT) in publika. Tista tradicionalna publika, ki jo sestavljajo «Amazonke» Manlia Cecovinija. To so ženske med 40. in 50. letom starosti, običajne meščanske, ki nimajo kaj počenjati drugega, kot da hodijo že peto leto zapored v sejno dvorano občinskega sveta in se naslanjajo ob vsaki neslanosti, ki jo spregovorijo njihovi «miti» - Gambassini in, predvsem On, Cecovini, kateremu ploskajo tudi ko kihne.

Te fine tržaške dame znajo biti ob izgovorjeni slovenski besedi prave furije. Izgubijo vsako oliko in omiko in se vedejo tako, kot če bi doraščale na pločnikih pred Cavano. Iz njihovih ust prihajajo v teh primerih psovke, kakršnih si dandanes ne dovoli niti star pristaniški težak po četrti osmniki šnopsa.

Zanimivo je tudi, kam se je vse skupaj obrnilo. Razločno smo slišali tržaškega trgovca, ki si je na debelo po-

stlal v letih jugo-nakupovanja, kako je kričal: «Vrnite se, od koder ste prišli, med krave in prasce». Zelo se je razburil, ko je iz komunističnih vrst dobil nazaj, da je dorastel prav ob mleku tistih krav. Finim tržaškim damam, ki so še vedno obsedene skakale na koncu sejne dvorane, pa je letelo vabilo, naj se «vrnejo s svoje hleve». Da bi jim dodali, da so prave koze, res ni bilo potrebno...

Predsedujoči odbornik Alfkeri Seri, ki je sicer podpredsednik Lege Nazionale, je Parovelu odvzel besedo z vzklikom, da se «tu govori samo italijansko». Demokrščanski farizeji pa so modro ugotavljali, da bo slovenščina dovolje-

na, ko bo odobren zaščitni zakon za Slovence. Pozabili so, seveda, da njihov zakonski osnutek te pravice sploh ne predvideva...

Kaj naj zapišemo za komentar k dogodku? Isti večer je kabaretna skupina «Le Balcon» nastopila na festivalu našega tista v gospodarskem razstavišču in ironično prikazovala razmere težkega sožitja v Trstu. Žal nam je, da ji nismo prisluhnili, ker smo sedeli v tržaškem občinskem svetu. Priznati pa moramo, da smo tam doživeli tržaški cirkus, ne da bi plačali zanj vstopnine.

st.s.



Branje za pasje dni

Spodrsrljaj gospe Jolande...

Skupina mulcev iz sosese je oni dan vprizorila nogometno tekmo na glavni vaški ulici. Zraven sta kajpak bila tudi naša dva. Brčanja in kričanja je bilo na pretek pa tudi prerekanja zaradi bolj ali manj pravilno zadetih golov. Toda žoga je prav sredi najlepšega zletela čez latnik na sosedine gredice. Sledil je pretresljiv molk, nakar krčevit jok tistega, ki so ga ostali imeli za krivega. Bil je to naš najmlajši. Ni mi preostalo drugega, kot da pozvonim pri sosedu in prosim žogo nazaj, s civilnim, kolikor vljudim opravičilom.

Gospe sosedu je ime Jolanda in prav njeno ime me je privedlo do te moje, danes že skoraj vsakdanje pismene (grafomanske) izpovedi. Medtem ko so se otroci šli nogomet, sem v slovenski reviji Jana brala polemiko, ki se je razvila po objavi pisma neke druge gospe Jolande, doma iz daljne bele Ljubljane. Objavljeno je bilo na najuglednejših straneh sobotne priloge ljubljanskega dnevnika Dela, v rubriki poštni Predal 29.

Naša gospa sosedu Jolanda, je iz mesta presajena cvetka. Žogo mi je vrnila samo zato, ker ji v džungli podobnih gredicah ni povzročila prevelike škode. Potem sva se zadržali v krajšem klepetu. Rekla sem ji, da se otroci podijo po ulici, ker pač nimajo primerne dvorišča in da kamor gre eden, potegne za njim drugih pet. Odgovorila mi je, da bi moral naš župan in seveda vsa občinska uprava poskrbeti za ureditev primernih otroških igrišč in to v vsaki vasi. «Gavé tanta tera» (Toliko zemlje imate) je še preudarno dodala. Prikimavala se sem ji, saj je do zime še dolgo in žoga bo najbrž še neštetokrat zletela preko latnika na njeno dvorišče. Pozdravila sem jo, odšla in se spet lotila prekinjenega branja. Toda, ta gospa Jolanda, mestna cvetka presajena v vaško problematično zemljo, je ženska in pol! Le kako, da ni meni nikoli pačlo v glavo, da bi pri občinskih pristojnih prosila za ureditev otroških parkov? Lahko bi zbiral podpis po vaseh, čeprav bi bila taka ureditev v našem rebrastem in strmem Bregu malce težka. Pa vendar! Dovolj bi bilo samo malo dobre volje.

Da so še tako pereča vprašanja lahko rešljiva pa ve povedati tista druga gospa Jolanda, z onstran meje. V sosednji Sloveniji — in po celi Jugoslaviji nasploh — je problem nezaposlenosti vedno večji. Gospa Jolanda pa mu je kar tako, mimogrede, (talent pa tak!) našla primerno rešitev. Vsega so krive tiste emancipirane in od dela posiljene ženske, ki hočejo na vsak način imeti svojo mesečno plačico in zato žrtvujejo dom in družino, pa še sebe povrh. Na-

mesto da bi bile doma in izvajale svoje primarno in naravno poslanstvo, to je gospodinjstvo, materinstvo in kdove še katera druga instva, silijo v tovarne in pisarne, v delovne izmene in se tako, nevede, neusmiljeno in neizbežno gršajo, Ženske, ki delajo, so kratkomalo podvržene neusmiljenemu gršanju in ko jim odzvoni ura penzije so vse po vrsti brez obličja in oblike, naveličane, postarane in brez volje do življenja. Kar je najhujše, pa povzročajo brezposelnost mlajših generacij.

Kje naj bi torej bila rešitev? Če že hoče katera okusiti pustolovščino službenih in gospodinskih obveznosti, naj le, samo pod pogojem, da gre po desetih letih službe v pokoj. (Seveda bi bilo za to treba primernih zakonov, saj je od prostovoljnosti di zakona velika praznina). Njih zakonskim možem pa naj bi delavno dobo podaljšali tja do petdeset-šestdeset let. O tem, koliko ničel bi moral imeti pokojninski sklad seveda gospa Jolanda ne razpravlja, niti se ne izgublja v vprašanjih, koliko dela lahko zmore možakar že po štiridesetih letih dela, če je na primer celo delavsko življenje delal nočne in dnevne izmene. To zaenkrat ni važno. Važno je, da bi morale me, ki smo emancipirane že samo zato, ker imamo materico, čakati naše pridne mravlje moškega spola ne doma, ampak pri frizerju, kozmetičarju in sploh skrbeti za našo zunanost. Ko bi se naše sladke polovice vrnile zgarane in utrujene domov, bi jih me, emancipiranke, že znale

spraviti v dobro voljo, tako lepo nališpane in nadišavljene, predvsem pa odpočite in... razpoložljive. Kateri pa bi zdržal? Tako bi avtomatično uporabljale simbol naše emancipacije — maternico — rojevale in se še naprej lišpale. Frizerja, kozmetičarja in maserja bi tako in tako plačeval naš soprog, vse tja do svojega šestdesetega leta. Potem bi itak šel v zasluženi pokoj, menda naravnost na britof. Ali ni to emancipacija? Kje ste, delavci, taki, ki bi Jolandino reformo takoj sprejeli?

Vse bi lahko bilo sprejemljivo, ko bi take izjave prihajale izpod peresa kakega zakrknjenega južnjaškega tradicionalista, toda, iz možganov državljanke napredne socialistične države je že malce težje razumeti. Še težje jo človek razume, ko našteva primere iz raznih zahodnih držav, kjer je zaposlenih žensk zelo malo, in temu primerno majhna je tudi kriza. To pa lahko pomeni, da ženske — delavke — delajo samo škodo.

Marsikaj se lahko razbere iz Jolandinega pisma, celo, da dinosavri še niso izumrli, pa čeprav vsi vztrajajo na tem, kajti take izjave lahko prihajajo samo iz ust in pameti primitivca. Ker pa sem ženska, ne vem če ravno najbolj emancipirana, vendar tipično radovedna, bi rada tole Jolando videla, kako izgleda, in, saj ste menda že razumeli, še raje bi videla njenega na šestdeset let dela obsojenega sopraga...

Ni hudič, tale gospa Jolanda bo postala še slavna, kljub traparijam, v katero je hudo prepričana!



IZ TUJEGA ČASOPISJA

Socializem »med štirimi očmi«

»V nečem so si vse koroške stranske enake«, je 8. junija zapisal dunajski katoliški tednik »Die Furche« ob reakcijah na tretji del televizijskega filma »Vas ob meji« (Dorf an der Grenze): »V alergiji zoper vsak bolj trd prikaz koroške narodnostne problematike«.

Devetega junija je celovski deželni zbor (landtag) soglasno sprejel resolucijo, ki film obsoja, ker »je takšne narave, da lahko v precejšnji meri škoduje ugledu Koroške in ogrozi mir v deželi« (prikazuje namreč obdobje prodiranja dvojezičnih napisov leta 1972. Najvišja finančna kontrolna oblast v državi naj »razišče«, ali je televizijska oddaja »Vas ob meji« povzročila Koroški »tudi gmotno škodo«. – V najnovejši številki teoretičnega glasila SPÖ »Die Zukunft« (Prihodnost) je avtor filmskega besedila, 49-letni pisatelj, publicist in urednik dunajskega dnevnika »Wiener Zeitung« dr. Thomas Pluch, Korošec po rodu, napisal članek, ki je v vodstvu koroških socialistov povzročil precej zmede. Ponatiskujemo ga v celoti.

»Med štirimi očmi« je v naši deželi še razveseljivo dosti socialistov. Lahko dokazem, da je tako.

Kaj se je zgodilo, da sem tako optimističen? Najprej nekaj, kar človeka zelo deprimira: na Koroškem je nastala množična histerija, ki se končuje v ozračju pogromaštva, in vse to zaradi tretjega dela televizijske trilogije »Vas ob meji«. Kot avtorja tega filma me je doletela čast, da sem na Koroškem čez noč napredoval v sovražnika države številka 1. Na tiskovnih konferencah, v časopisnih naslovih in komentarjih so mi z najvišjega mesta zagotavljali, da sem deležen zaničevanja vse dežele. Deželni zbor me je odločno razkrinkal kot ljudskega škodljivca. In ni ostalo samo pri razkritjih, tudi podtaknili so mi kaj: na primer, da me ni plačala avstrijska televizija, temveč neka druga mračna sila, samo da bi napravil ta »zmazek najhujše sorte«; grozili so mi na primer tudi, da me bodo obsodili na poravnavo škode.

»Tu se zabava neha«, je v zvezi s tem zapisal Herbert Lackner v »Arbeiter Zeitung«. Zame se naj tu ne neha samo zabava, temveč tudi obešenjaški humor. Toda najprej se moram znebiti nečesa, kar me zares muči: koroška socialistična stranka ni bila samo neprizadeta opazovalka sovražnostne orgije proti meni, kar bi bilo že dovolj hudo, temveč je

bila njena pospeševalka. Ni se čutil prizadete tega desno radikalni Koroški heimatdienst, ki sem ga res hotel zadeti in ki ga film res kaže kot edinega odgovornega za šovinistične ekscese zoper dvojezične napise v letu 1972 in zoper kanclerja Kreiskega, ne, ves demokratični establishment je besno zarjul – najglasnejša in najbolj nepopustljiva pa je bila SPÖ. Heimatdienst, naslednik nemško nacionalističnih zvez, je sicer že odprl usta za protestno vpitje, toda v tistem hipu se je že unisono in fortissimo oglašil zbor demokratov, tako da je koračnica, ki so mi jo namenili, obtičala ekstremistom v grlu.

Nočem se delati naivnejšega, kot sem. S prakso politične moči sem dovolj seznanjen, da razumem, da je bilo treba vzeti »veter iz jader«. Razumem tudi ob zares nezasišlanem sumničenju, da piha veter iz »določene smeri«. Kar bi v jeziku požigalcev knjig pomenilo, da sem plačanec tuje države in da po tujih navodilih namerno razkrajam ljudstvo,

Torej, prav, razumel sem: gre za volilne glase. Vsa solidarnostna akcija najvišjih strankarskih funkcionarjev, zlasti socialističnih, je bila rafiniran taktični maneuver. In natančno to sem »med štirimi očmi« nenehno poslušal: če hočeš na Koroškem ostati na oblasti, potem pač moraš tuliti z volkovi; seveda je to tuljenje pravzaprav norčevanje iz vsega, kar predstavlja socialistično zavest; in – »zares med štirimi očmi« – seveda so dogodki v »Vasi ob meji« v celoti vzeto tudi v skladu z zgodovinskimi dogodki, če izvzamemo nekaj filmskih pretiravanj...

Med štirimi očmi je torej svet socialističnih idealov še v redu. To je bilo tolažilno sporočilo, ki sem ga bil deležen povsod, tudi na Koroškem. Dostikrat je zelo mučno, če moraš nesocialističnemu potencialu volilcev govoriti samo z ustnicami, toda potrebno je. Tako je pač v demokraciji, če si prizadevaš pridobiti politično moč. In to moč potrebuješ, če hočeš uresničiti politične cilje...

Tukaj se mi zatakne. Tudi če upoštevam, da pod črto tega pragmatičnega računa ostane samo kakšen Pluch kot neprosto voljni vsega-kriv, me ta logika »med štirimi očmi« ne more prepričati. Na Koroškem bi k političnim ciljem, ki bi jih vladajoči socialisti morali uresničiti, na primer nujno sodilo, da končno pospravijo s perverzno, času neustreznim, histeričnim nemško nacionalnim onegavljenjem okrog samo še dve- ali triodstotne slovenske manjšine, in namesto tega ustvarijo duhovno ozračje solidarnosti z družbeno šibkejšimi, ki v svojem kotu, v katerega so jih porinili, včasih nesorazmerno divje mlatijo okrog sebe. Kaj pa počnejo vladajoči sociali-

sti na Koroškem? Ustvarjajo ozračje nemško nacionalne histerije. Čemu so torej prišli na oblast?! Zato, da dodatno še ustrahujejo pisatelje in da kličejo po oblastveni cenzuri in po inkvizicijskih ukrepih za ohranitev reda in miru? Zato so socialisti na oblasti?! Zato vsa ta taktično menda tako potrebna izdaja idealov?!

Kako da si jemljem pravico do takšnih besed? Prvič, ker sem – nedolžna – žrtev takšne politike. Drugič, ker sem že 31 let član socialistične stranke in ker je ta stranka prav tako moja kot njenih funkcionarjev. In prav zaradi tega mislim, da je moja dolžnost posvariti svojo stranko pred nevarnostjo: lahko se zgodi, da bomo nekega dne socializem popolnoma iztaktizirali iz socialistične stranke.

Z volkovi, zaradi mene, tuliš, dokler se morš bati. Brž ko pa volčji trop sam vodiš, bi moral namesto tuliti – dajati ton.

THOMAS PLUCH
(Die Zukunft, Dunaj)



»Filmska proza« o koroških Slovencih – Pred kratkim je izšel filmski scenarij za avstrijsko televizijsko serijo »Vas ob meji« tudi v knjižni obliki. Avtor dr. Thomas Pluch je v tej »filmski prozi« prikazal usodo dveh slovenskih družin na Koroškem, Šelandrov in Karničnikov, od plebsičnega obdobja po prvi svetovni vojni do leta 1976, ko so na nedovoljen in diskriminatorni način »preštevani« koroške Slovence. Televizijska trilogija in knjiga sta po vsej Avstriji naleteli na močan odmev, zlasti ker so koroške politične stranke Pluchovo delo proglasile za »škodljivo«, oziroma »Slovencem preveč naklonjeno«. »Vas ob meji« bo še letos predvajala tudi ljubljanska televizija. V tridelnem filmu nastopa tudi več znanih slovenskih igralcev, med njimi Bert Sotlar in Milena Zupančič.

DELO - glasilo KPI
za slovensko narodno manjšino
Direktor ALBIN ŠKERK
Ureja uredniški odbor
Odgovarja FERDI ZIDAR
Uredništvo in uprava:
Trst - Ulica Capitolina, 3
Telef. 76.48.72, 74.40.47
Dopisništvo v Gorici: Ulica Locchi, 2
telef. 24.36
Poštni tekoči račun 11/7000
Letna naročnina 6.000 lir
Tisk: Tipolito Stella snc
Ulica Molino a Vento 72 - Trst

V ŽARIŠČU

Usodna preizkušnja za PLO

Razdor in boji v vrstah PLO in Al Fataha so nedvomno hud udarec za Jaserja Arafata osebno in palestinsko osvobodilno gibanje. Svetovna sredstva obveščanja se med drugim v komentarjih sprašujejo, ali se bo Arafat uspel obdržati na položaju prvega človeka PLO. Določa jasno je, da upor v palestinskih vrstah podpihujejo Sirija in Libija in Palestinci so se ponovno znašli v tragični vlogi v navzkrižnem ognju nasprotujočih si arabskih interesov, komentira tuji tisk zadnje dogodke v PLO.

Vprašanje: Kako pojasnujete upor v PLO?

Odgovor: Sirci so nas izdali. Naše položaje so obkolili s tanki in topovi in nam onemogočili oskrbovanje. Posredoval sem v arabskem svetu in pri predsedniku Asadu, da bi prekinili to tragedijo.

Vprašanje: Kako globoka je razpoka v Al Fatahu?

Odgovor: Nič takega ni, da se ne bi dalo popraviti. Tokrat ni prvič, da je prišlo do nesoglasij, ki smo jih še vedno uspeli premagati. Ta upor prikriva sirski in libijski poskus vmešavanja v palestinske zadeve.

Vprašanje: Ali se počutite oslabljeni?

Odgovor: V političnem pogledu ne. Na tem področju smo še naprej odločilni element.

Toda z vojaškega vidika je protiizraelska fronta vsekakor šibkejša.

Vprašanje: Kaj hočejo Sirci?

Odgovor: Odločiti hočejo namesto mene, v imenu Palestinecev. Vendar te pravice nikdar in nikomur ne bomo priznali.

(Iz intervjuja voditelja PLO Arafata milanki »Panorami«.)

Sedanji boj v PLO, ki ga Sirija in delno Libija izdatno podpirata in podpihuje, bi bil lahko smrtna obsodba PLO kot samostojne politične sile. Sirci ne nameravajo zapustiti Libanona in se pripravljajo na trajno razkosanje dežele. Pri tem pa vsekakor ne potrebujejo nedotaknjene in samovoljne palestinske bojne enote deset tisoč mož. Asad zna izkoriščati nelagodje borcev PLO zaradi diplomatskih poti, ki jih Jaser Arafat ubira na lastno pest. Kdor torej lahko kontrolira zvezo med Pale-

stinci v Libanonu in vodstvom PLO v Tuniziji, drži zdaj v rokah tudi Arafatovo usodo. »Die Presse«, Dunaj

Pretrganje stikov med Arafatom in Sirijo pomeni za Washington jasno sporočilo. Videti je, da sirski predsednik hoče doseči naslednje: odstraniti PLO kot samostojno silo v zamenjavo za koncesije v Libanonu. Asad si hoče s tajnimi sporazumi zagotoviti koncesije v severnem Libanonu in dolini Bekaa, kar naj bi ustrezalo izraelski »varnostni coni« v Južnem Libanonu. Po drugi strani se sirski predsednik nadeja, da bodo ZDA pritisnile na Izrael, da bi vrnil Siriji okupirani del golankega višavja. Sirske čete so že sedem let v Libanonu in ni videti, da bi se Sirci umaknili ne da bi si prej zagotovili pomembne koncesije.

»International Herald Tribune«, Pariz

V zadnjih nekaj tednih so se v vrstah organizacije Fatah – največjega odreda PLO – razvneli ostri spori. V zahodnem buržoaznem tisku, zlasti še v ZDA, so v zvezi s temi dogodki obnovili poskuse diskreditirati palestinsko odporniško gibanje, njegovo vodstvo in zasejati dvome glede stališč zaveznikov, zlasti še Sirije. Pa tudi same nespornosti v vrstah Fataha skušajo prikazati kot uspeh Reaganovega »mirovnege načrta« za Bližnji vzhod, čeprav so ta načrt odločno zavrnili na 16. zasedanju palestinskega nacionalnega sveta letos pomladi v Alžiru.

Prijatelji Palestinecev in drugih arabskih narodov upajo, da bo s skupnim prizadevanjem arabskih patriotov sedanji konflikt odstranjen.

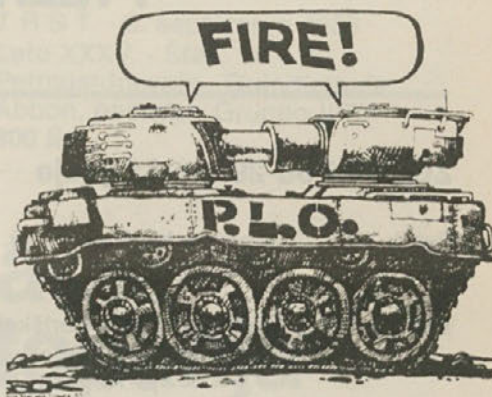
»Novoje vremja«, Moskva

Radikalci v PLO so storili vse, da bi preprečili sprejetje Reaganovega načrta o palestinskem problemu in blokirali ustanovitev jordanско-palestinske federacije. Sedaj so s pomočjo Sirije in Libije zasejali razdor znotraj PLO, pri čemer postavljajo v ospredje tezo, da palestinskega vprašanja ni mogoče rešiti po mirni poti. Zaradi tega so se zmerne arabske države, deloma zaradi tesnih vezi z Zahodom, znašle v občutljivem položaju, saj se je poleg palestinskih razprtij povečal pritisk radikalnih arabskih držav na njih.

»Los Angeles Times«

Jordanska vlada je omejila potovanja Palestinecev z zahodnega brega Jordana in iz Gaze v vzhodni del države. V palestinskih krogih kritizirajo te omejitve potovanj in jih označu-

OGENJ!



SAOK, »Minneapolis Star and Tribune«

jejo kot poskus, kaznovati prebivalce z desnega brega Jordana, ker podpirajo PLO. Po teh izjavah upa kralj Husein, ki se menda jezi zaradi neuspeha svojih pogovorov s predsednikom PLO Arafatom, da bo tako pritisk na Palestinece na zahodnem bregu Jordana, da bodo le-ti vplivali na PLO, da bo organizacija ublažila odpor do »Reaganovega načrta«, ali da bodo sami odkrito prelomili s PLO. Tako bi jordanski monarh naposled lahko dobil palestinsko polnomočje za pogajanja o prihodnosti zasedenih ozemlj v okviru »Reaganovega načrta«, ki mu ga PLO po večmesečnih pogajanjih aprila ni hotela dati.

»Frankfurter Allgemeine Zeitung«

»Arafat postane simbol enotnosti, kadar se ljudem smili«, pravi docentka za psihologijo in sociologijo Vivian Khamis na betlehemski univerzi. »Solidariziramo se takrat, kadar doživimo udarec.« Vivian Khamis meni, da še zdaleč ni vse prav, kar počne Arafat, toda: »Prizadeva si po najboljših močeh. Utira nove poti in naredi več, kot lahko naredijo prebivalci na zahodnem bregu Jordana z vsemi svojimi političnimi omejitvami. Celo naši voditelji tukaj se morajo sprijazniti s svojimi naravnimi mejami. Freij (betlehemski župan) in Khalaf (od Izraelcev odstavljeni župan iz Ramle) sta kristjana. Drugi so še preveč novi. Nihče še ni pred letom 1967 slišal o njih. Resnični palestinski voditelji so zunaj.«

»Süddeutsche Zeitung«, München

Če bo Jaser Arafat spet preživel, bo moral v prihodnje deliti oblast. Poleg tega bo moral, v nasprotju s svojim prepričanjem, spet napovedati vojno Izraelu in še Američanom ter arabskim monarhom povzru. Teror bo spet postal pravilo Palestinecev z edino in zanesljivo posledico, da bodo morali še več žrtvovati in da bodo potem izgubili še zadnji del svoje stare domovine, zahodni breg Jordana in pas okrog Gaze. Izraelski ministrski predsednik Menahem Begin in šaronisti v njegovi vladi čakajo samo na priložnost, da bi si lahko s tiho privolitvijo Washingtona dokončno priključili »Judejo« in »Samarijo« za Erec Izrael, to je za Veliki Izrael. Potem se bo tudi uresničilo, kar je že v teh dneh napovedal eden izmed vodilnih Arafatovih bojnikov: »Podobni smo ranjeni ptici, ki leta naokoli po Bližnjem vzhodu in obupno išče rešilno drevo«.

»Die Zeit«, Hamburg

Prazniki komunističnega tiska

Spored festivalov

ZGONIK od 29. do 31. julija

- Petek, 29. -** otvoritev festivala ob 19. uri do 1. ure ples z ansamblom Furlan
- Sobota, 30. -** ob 16. uri turnir v briškoli
ob 20. uri koncert slovenskega kantavtorja Tomaža Domicelja
od 21. ure dalje ples z ansamblom Pomlad
- Nedelja, 31. -** ob 9. uri turnir v balinanju
ob 10. uri mladinski ex tempore
ob 19.30 - koncert godbe na pihala s Korošcev
ob 20.30 - zborovanje: govorila bosta tov. Boris Iskra in tov. Perla Lusa
od 21. ure dalje ples z ansamblom Pomlad

Milje od 29. do 31. julija

- Petek, 29. -** (na nabrežju Venezia)
ob 18. uri otvoritev festivala, ples
ob 21. uri na Trgu Marconi solidarnostni večer za čilsko ljudstvo s koncertom čilske skupine «Mayllku»

Vse tri večere bodo na nabrežju Venezia delovali kioski z jedačo in pijačo.

- Nedelja 31. -** na Trgu Marconi
ob 21. uri kabaret s skupino Le Balcon

Vrt za «Vatikanom» Sv. Jakob od 29. julija do 2. avgusta

- Petek, 29. -** ob 18. uri otvoritev
od 20. ure dalje ples
- Sobota, 30. -** ob 18. uri odprtje
ob 18. uri - Mauro Galgaro in Graziella Rot izvajata ljudske pesmi
ob 19. uri - «Tržačani danes: korenine naše kulture» - razprava
od 20. ure dalje glasba in ples
- Nedelja 31. -** ob 10. uri odprtje ni nastop pevskega zbora «T. Modotti»
ob 19. uri - zborovanje
ob 20. uri - brazilski orkester «Ochio Rios»
- Ponedeljek 1. in torek 2. avgusta -** odprtje do 18. uri od ure dalje diskoteka in ples

V kioskih bomo nudili vino, slaščice, meso žaru in točeno pivo.

Od 29. do 31. julija so predvideni še festivali v Štivanu, ki ga organizira sekcija KPI Cartimavo in v Trstu, ki ga organizira sekcija KPI Campi Elisi.

Bralce in naročnike obveščamo, da bo prihodnja številka Dela izšla v septembru. Objavili bomo tudi prispevke, ki ji v tej številki nismo objavili zaradi pomanjkanja prostora.

